

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122207106
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5122207106.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členiek senátu JUDr. Martyiny Nemravovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, v právnej veci osoby oprávnenej na výživné (plnoleté dieťa, navrhovateľka): A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XXX, E. – D., zastúpenej: JUDr. Andrea Vladárová, advokátka so sídlom F. G. XX, E., proti osobe povinnej platiť výživné (otec, odporca): H. I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. K. XXXX/XX, E., zastúpenej: JUDr. Martina Filipová, advokátka so sídlom D. XX/X, L., v konaní o návrhu osoby oprávnenej na výživné na zvýšenie výživného, o odvolaní osoby oprávnenej na výživné proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14Pc/8/2022-121 zo dňa 21. februára 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Okresného súdu Žilina č. k. 14Pc/8/2022-121 zo dňa 21. februára 2023 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. určil otcovi navrhovateľky povinnosť prispievať navrhovateľke na jej výživu mesačne sumou 350 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od 02.09.2022, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 9P/153/2019 zo dňa 04.05.2022 vo vzťahu k schválenej dohode rodičov o výživnom na navrhovateľku; výrokom II. zameškané výživné v sume 600 Eur za obdobie od 9/2022 do 2/2023 povolil otcovi navrhovateľky splácať v splátkach po 30 Eur mesačne vždy spolu s bežným výživným; výrokom III. žalobu vo zvyšku zamietol; výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Na základe vykonaného dokazovania citujúc § 62 ods. 1, 2, 3, 3 (správne ods. 1, 2, 4, 5) zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 77 ods. 1 zákona o rodine, § 78 ods. 1 zákona o rodine a § 157 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) mal súd prvej inštancie za preukázané, že navrhovateľka je študentkou 4. ročníka strednej školy. Nesporne má záujem o štúdium a dosahuje vynikajúce študijné výsledky s predpokladom pre štúdium na vysokej škole. Tieto skutočnosti otec navrhovateľky nerozporoval. Zároveň súd prvej inštancie zistil, že otec dosahuje v zamestnaní vyšší príjem ako matka navrhovateľky. Otec dokáže dosiahnuť priemerný zárobok bez práceneschopnosti vo výške 2.100 Eur. Matka dosahuje priemerný zárobok cca 400 Eur, pretože jej schopnosť vykonávať prácu oproti zdravým ľuďom je znížená o 55 %. Matka poberá príspevok na dieťa, ktorého výška je v roku 2023 60 Eur, v roku 2022 bola jeho výška 30 Eur. Príspevok na maloleté dieťa je podľa súdu prvej inštancie nevyhnutné zaradiť pod príjmy rodiča, ktorý zabezpečuje starostlivosť o dieťa. Matka poberá invalidný dôchodok vo výške 267,10 Eur mesačne, do 1.1.2023 bola jeho výška 238,90 Eur. Príjem otca je približne 2,5 až 3x vyšší ako príjem matky. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že by sa otec vzdal výhodnejšieho zamestnania, v ktorom by bol dosahoval vyšší príjem a rovnako, že by matka mala možnosť (vzhľadom na zdravotné obmedzenia) pracovať vo výhodnejšom zamestnaní. Majetkové pomery rodičov po rozvoďte sú obdobné. Vo vzťahu k prezentovaným potrebám navrhovateľky súd prvej inštancie nemal pochybnosti, že jej náklady môžu dosahovať výšku 753,74 Eur, avšak nie je

v silách rodičov navrhovateľky takéto nároky pokryť. Súd prvej inštancie nezistil disproporciu v životnej úrovni rodičov navrhovateľky vzájomne ani oproti navrhovateľke. Otec nevlastní automobil, veci luxusnej spotreby, vyššej hodnoty, nemá nákladný životný štýl, hobby, nechodí na dovolenky, neboli prezentované teda žiadne indicie, z ktorých by mohol súd prvej inštancie vyvodiť disproporciu v životnej úrovni. Disponibilné príjmy otca sú znížené investovaním prostriedkov do kúpy bytu so zachovaním výšky aktív oproti matke. Úspory otca v značnom rozsahu neboli preukázané, ak by aj jestvovali, zrejme by boli už aj predmetom konania o vyporiadanie BSM. Bežné úspory sú základným štandardom pre preklopenie nepriaznivých období, ako je napr. práceneschopnosť, strata zamestnania, teda súd prvej inštancie ich v určitom rozsahu predpokladal aj na strane otca. Otec, rovnako ako matka, má zdravotné problémy, ktoré však trvalo neobmedzili jeho schopnosť vykonávať zamestnanie. Otec pomerne značnú časť príjmu poukazuje podľa dohody rodičov na výživné (600 Eur), a to aj v období, kedy príjem zo závislej činnosti nedosahoval, preto pre plnenie povinností musí mať zabezpečený určitý disponibilný zostatok najmä prostredníctvom úspor (odporúčaná v ekonomickej teórii je 6- násobok príjmu). Súd prvej inštancie zároveň nezistil ani zásadnú rozdielnosť výdavkov na nevyhnutné životné náklady u navrhovateľky a jej rodičov, či sa jedná o stravu, hygienu, osobné nevyhnutné výdavky. V súhrne sú výdavky obdobné. Súd nezistil, že by výdavky, či už navrhovateľky alebo jej rodičov, svedčili o inej životnej úrovni niektorej z osôb. Súd prvej inštancie za opodstatnené nevyhnutné výdavky oprávnenej osoby určil školné vo výške 55 Eur mesačne, ktoré však nie sú platené z dôvodu výborného prospechu, cestovné do školy – MHD 15 Eur mesačne, výdavky na zdravotnú starostlivosť, najmä chronické ochorenia 15 Eur mesačne, stravu v škole 34 Eur mesačne zvýšenej na 43 Eur a stravu doma 150 Eur mesačne, komunálny odpad 2,30 Eur mesačne (27,52 Eur ročne). Ostatné výdavky zodpovedajú určitej miere životnej úrovne a nemožno ich presne určiť. Jedná sa o výdavky na oblečenie 60 Eur mesačne, hygienické a iné základné potreby 40 Eur mesačne vrátane iných liekov a liečiv či výživových doplnkov (uvádzané zvýšením na 65 Eur mesačne), mobil 7 Eur mesačne, úrazové poistenie 2,03 Eur mesačne, voľnočasové aktivity 40 Eur mesačne, jazyková škola VIVEUS 31,67 Eur mesačne (380 Eur/rok), knihy pre jazykovú školu 33 Eur/rok, stužková 33,33 Eur mesačne (400 Eur ročne), výlety škola 5 Eur mesačne (cca 70 EUR ročne), ostatné výdavky v škole 100 Eur ročne, ktoré pôvodne uvádzala 30 Eur ročne (vzhľadom na exkurzie), konverzácie v anglickom jazyku 40 Eur mesačne, doučovanie za účelom skvalitnenia jej znalostí anglického jazyka jedenkrát týždenne 10 Eur/hod, posilňovňa cca 27 Eur mesačne, registračný poplatok posilňovňa 10 Eur jednorazovo a 16 Eur vstupy, kozmetické ošetrovanie 25 Eur mesačne. Súd prvej inštancie konštatoval, že všetky tieto výdavky sú nepochybne vynakladané účelne v súvislosti s potrebami navrhovateľky. Avšak aj navrhovateľka si musí uvedomiť, že rozvodom manželstva sa disponibilné príjmy rodičov znížili a musí sa vo vzťahu k jej nárokom uskromniť, preferovať účelnosť a nevyhnutnosť, snažiť sa o alternatívu, prípadne obstarat si určitý príjem aj vlastnou činnosťou. Životné minimum na plnoletú osobu je vo výške 234,42 Eur, pričom táto suma bola pokrytá u navrhovateľky už doposiaľ stanoveným výživným otcovi. Len novourčené výživné pre otca predstavuje 1,5 násobok životného minima a rovnako sa na vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke musí podieľať aj jej matka. Pri plnoletých deťoch už nemožno prihliadať na osobnú starostlivosť rodiča. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť nemusí plniť priamo finančne, ale plní si ju obstarávaním bývania a čiastočnou úhradou, prípravou jedla, vykonávaním starostlivosti o domácnosť a zabezpečovaním potrieb pre domácnosť, nákupmi, pričom tieto potreby je možné z časti pokrývať aj plnením vyživovacej povinnosti zo strany otca. Tak ako má navrhovateľka nároky na zdravotné či kozmetické zákroky, určitú mieru odievania, voľnočasových aktivít, tieto potreby nie je možné uprieť ani jednému z jej rodičov. Ak by súd prvej inštancie priznal výživné vo výške požadovanej navrhovateľkou, príjem navrhovateľky by presiahol príjem matky a po úhrade vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom (v súčasnosti nedošlo k zvýšeniu zo sumy 350 Eur na obe deti, ale je značný predpoklad jeho zvýšenia) a úhrade nákladov na základné životné potreby, by otec mal nižší príjem pre vlastné ostatné výdavky (oblečenie, hygiena, voľnočasové aktivity) ako navrhovateľka. Preto bude nevyhnutné zo strany navrhovateľky prispôsobiť výšku či rozloženie výdavkov, napríklad pri doučovaní v spojení s navštevovaním jazykovej školy, voľnočasových aktivít a športovej činnosti, výdavkami na stužkovú (kde nie je zrejmé, či otec bude pozvaný alebo sa vôbec zúčastní), nákupu oblečenia, výživových doplnkov a druhov stravy či kozmetického ošetrovania a výdavky racionalizovať či prioritizovať. Vo vzťahu k výdavkom otca súd prvej inštancie uviedol, že aj keby považoval výdavky vo výške 400 Eur za bývanie u rodičov za neadekvátne, vzhľadom na znížený príjem počas PN v mesiacoch november, december a január, nebol priestor pre zvýšenie vyživovacej povinnosti otca pre dané obdobie. Pritom v danom období otec dosahoval príjem obdobný ako matka navrhovateľky. Súd považoval ostatné výdavky otca Bytterm 182,80 Eur, výživné na maloleté deti 350 Eur, cca 350 Eur potraviny, ošatenie, hygienické potreby a 150 Eur doprava ŽSR, SAD a MHD (dochádzanie do zamestnania BA), 11 Eur poskytovateľ internetu, 10

Eur mobil, predpokladané náklady na energie + voda v byte, za primerané výdavky zodpovedajúce aj výdavkom navrhovateľky či jej matky. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie vzal na zreteľ aj skutočnosť, že nepochybne došlo minimálne k ochladeniu vzťahov medzi navrhovateľkou a jej otcom, je preto minimálny predpoklad dobrovoľného plnenia vyživovacej povinnosti nad rámec určený súdom či úhrady iných nákladov. Poznamenal a zdôraznil, že poskytovanie plnení nad rámec určenej vyživovacej povinnosti nie je vynúiteľným plnením. Súdobyvykle pri určení vyživovacej povinnosti ponechávajú určitý priestor pre to, aby rodič, ktorý nežije s dieťaťom v domácnosti, mal priestor, aby mu počas spoločného stretávania mal možnosť zabezpečiť jeho potreby, prípadne mal možnosť poskytnúť dieťaťu aj iné mimoriadne plnenia. V danom prípade uvedené skôr neprichádza do úvahy, a preto vyživovaciu povinnosť otca určil v hornej hranici jeho možností pri zachovaní obdobnej úrovne rodičov a navrhovateľky, pretože plnenia vo väčšom rozsahu vzhľadom na stav vzťahov nie je možné predpokladať. Súd prvej inštancie výšku vyživovacej povinnosti upravil na priemer k možnostiam otca aj so zohľadnením nižšieho príjmu v mesiacoch 11/22 až 01/23, ktorú otec bude schopný plniť počas dlhšieho obdobia pri racionálnom hospodárení s príjmom. Vo vzťahu k dlžnému výživnému za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku súd určil vo výške 600 Eur, ktoré povolil otcovi splácať v splátkach po 30 Eur mesačne spolu s bežným výživným. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP, kedy nezistil dôvod na priznanie náhrady trov konania navrhovateľke, ktorá ich náhradu požadovala priznať. Dôvod priznania nie je ani z hľadiska úspechu v konaní, v ktorom bola vo väčšej časti neúspešná, a ani z hľadiska okolností konania. Tiež samotnú výšku trov konania mohla navrhovateľka podľa názoru súdu prvej inštancie znížiť pri racionálnom prístupe k navrhutej dohode otca. Ani samotná skutočnosť, že si navrhovateľka zvolila právne zastúpenie v konaní, nie je dôvodom, aby tieto náklady hradil jej otec prostredníctvom trov konania. Preto súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiadnemu účastníkovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala odvolanie navrhovateľka do všetkých výrokov napadnutého rozsudku a navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a zvýšil výživné podľa návrhu, uložil otcovi povinnosť uhradiť dlžné výživné do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal jej voči otcovi právo na náhradu trov konania. Alternatívne, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Vo svojom odvolaní dala do pozornosti skutočnosť, že otec v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 30P/153/2022 vo svojom vyjadrení zo dňa 21.09.2022 navrhol matke uzatvoriť rodičovskú dohodu, s ktorou sa zaviazal prispievať na jej súrodencov, maloletú A. vo výške 500 Eur mesačne a na maloletého D. sumou 400 Eur mesačne. Obrana otca o zvýšenie výživného v tomto konaní voči jej osobe, ktorá je najstaršia a plnoletá, je preto preukázateľne účelová. Pokiaľ otec mal na hradenie výživného na mladších súrodencov (Nela mladšia o 2 roky a 9 mesiacov, D. 7 rokov a 5 mesiacov) v uvedenej výške, je zarážajúce, že jej ako dospeléj osobe, ktorá sa pripravuje na budúce povolanie svedomito, s predpokladom nástupu na štúdium na vysokej škole, uvádza, že nie je v jeho možnostiach takéto výživné hradiť. Pritom v konaní nebolo sporné, že je v maturitnom ročníku, dosahuje vynikajúce výsledky a má predpoklady pre štúdium na vysokej škole. Na jednej strane súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uvádza, že nepochybne sú všetky jej výdavky vynakladané účelne a v súvislosti s jej potrebami, na druhej strane jej však dáva na ťarchu, že rozvodom manželstva sa disponibilné príjmy jej rodičov znížili a kladie dôraz na to, že sa musí vo vzťahu ku svojim nárokom uskromniť, preferovať ich účelovosť a nevyhnutnosť, snažiť sa o alternatívu, prípadne obstarat' si určitý príjem aj vlastnou činnosťou a v tomto smere súd prvej inštancie poukazuje na zákonom stanovené životné minimum na plnoletú osobu vo výške 234,42 Eur. Vzhľadom na uvedené sa jej javia tieto závery súdu prvej inštancie za rozporuplné a nepresvedčivé. Pokiaľ súd prvej inštancie na jednej strane považuje všetky jej výdavky za účelné v súvislosti s jej potrebami, nie je jej zrejme, prečo na druhej strane jej nepriznal zvýšené výživné vo vzťahu k otcovi v navrhovanej výške, ak to jeho zárokové a majetkové pomery dovoľujú, čo podľa jej názoru nastalo. V konaní poukázala na vývoj životných nákladov ako na objektívnu okolnosť, preukázala to, že nevynakladá žiadne nadštandardné, neprimerané výdavky, vo vzťahu napríklad k športovej výbave, jej športová činnosť je minimálna, návšteva posilňovne slúži na resetovanie hlavy. Nemôže byť preto od nej spravodlivo požadované, aby v kuse len študovala. Na školu, ktorej je študentkou, nastúpila ešte v čase, keď jej rodičia žili v spoločnej domácnosti a otec s týmto druhom školy súhlasil. Pokiaľ teda súd prvej inštancie poukazuje na nutnosť korigovať náklady, prispôbiť ich výšku, či rozloženie výdavkov s údajným doučovaním jazyka, voľnočasovými aktivitami, výdavkami na stužkovú, nákupom oblečenia, výživových doplnkov a druhov stravy, kozmetického ošetrovania, výdavky racionalizovať, či prioritizovať, dovoľí si s tým nesúhlasiť. Žiadne doučovanie nepotrebuje, len si hradí konverzácie v anglickom jazyku, čím si zvyšuje úroveň znalosti jazyka. Má náklady súvisiace s ochorením štítnej žľazy, ktorého sprievodným znakom je okrem

iných ťažkostí aj nadmerné ochlpenie na tvári, čo je pre ňu ako ženu nanajvýš nepríjemné. Nevyžaduje nákladné a mnohopočetné ošatenie, obuv, výdobytky techniky a pod. Otec jej neposkytuje žiadnu súčinnosť, netrávi s ňou ani so súrodencami takmer žiaden čas. Neboli na dovolenke, netrávia spolu víkendy. Z tohto dôvodu nie je namieste ani odôvodnenie súdu prvej inštancie, že obvykle pri určení výživného ponecháva povinnému rodičovi, ktorý nežije s dieťaťom, možnosť zabezpečiť jeho potreby a poskytnúť mimoriadne plnenia, keď je dieťa u neho. O to viac je nenáležitá súdom určená výška, keď sám súd predpokladá, že otec bude prispievať nad rámec vyživovacej povinnosti, vzhľadom na narušenie vzťahov. Ani záver súdu prvej inštancie o znížení disponibilného príjmu rodičov po rozvoze nie je podľa jej názoru správny. Otcovi sa oproti pôvodnému rozhodovaniu o rozvoze žiaden príjem neznižil, práve naopak. V čase rozhodovania o výživnom uvádzal otec čistý príjem 1.500 Eur, využíval sám rodinný dom a uhrádzal všetky výdavky na bývanie sám, ako aj jeho osobné výdavky, ktoré boli od 400 do 500 Eur mesačne. Matka v tom čase nepracovala, nemala žiadny príjem, žila za pomoci príbuzných, nemala a dodnes nemá s deťmi k dispozícii hnuiteľné veci z domu. Nedisponovala finančnými prostriedkami na spoločných účtoch, so všetkým nakladal len otec. Naopak, v súčasnosti dosahuje omnoho vyšší príjem ako v čase rozvodu manželstva. Navyše po rozvoze manželstva mu ostali k dispozícii všetky finančné prostriedky nadobudnuté počas manželstva, celé zariadenie rodinného domu aj osobný automobil. Do dnešného dňa rodičia nevysporiadali ani mimosúdne, ani meritórnym rozhodnutím súdu ich BSM. Predali len rodinný dom, ktorý patril do BSM kúpnu zmluvou s tým, že kúpnu cenu si rozdelili každý rovným dielom. Má za to, že aj v prípade, ak by otec uhradil za ňu a ďalších dvoch jej súrodencov 3x po 500 Eur, táto suma predstavuje sumu 1.500 Eur, súd prvej inštancie v konaní ustálil príjem otca vo výške 2.100 Eur v čistom, pričom ona tvrdí, že jeho priemerný príjem aj s odmenami je v súčasnosti vyšší (súd nemal preukázané finančné prostriedky na účtoch). Po úhrade výživného ostáva otcovi na uspokojovanie jeho potrieb minimálne suma 1.600 Eur a viac. V konaní namietala náklad otca vo výške 400 Eur za bývanie u jeho rodičov v období, keď už mal otec zakúpený byt z prostriedkov získaných z predaja spoločného domu patriaceho do BSM, čo súd nezobral do úvahy. V rozsudku podľa jej názoru nie je priestor na hypotetické úvahy súdu, rozsudok musí byť presvedčivý a dávať jasné odpovede na podstatné skutočnosti, nie tak, ako sa vyjadril súd prvej inštancie „že aj keby súd považoval výdavky vo výške 400 eur za bývanie u rodičov za neadekvátne, vzhľadom na znížený príjem počas PN v mesiacoch november, december a január, nebol priestor pre zvýšenie vyživovacej povinnosti pre dané obdobie.“ Prvostupňový súd rovnako v ďalšej časti rozsudku k prípadným úsporám otca uvádza (aj keď opäť len hypoteticky): „... ak by jestvovali, zrejme by už boli aj predmetom konania o vyporiadanie BSM. Bežné úspory sú základným štandardom pre preklopenie nepriaznivých období, ako je napr. práceneschopnosť, strata zamestnania, teda súd ich v určitom rozsahu predpokladal aj na strane otca.“ Na základe uvedeného potom rozporuplne vyznieva odôvodnenie rozsudku vo vzťahu k nemožnosti zvýšenia výživného, k nákladu 400 Eur za bývanie u rodičov, poukazovanie na nemožnosť priznania vyššieho výživného, lebo bol otec 3 mesiace PN, s nižším príjmom, keď súd na druhej strane zohľadňuje otcovi prípadnú existenciu finančných prostriedkov vo forme akýchsi úspor, čo považuje za bežný štandard na preklopenie nepriaznivých období počas PN a podobne. K majetkovým pomerom otca navrhovala vykonať súdom lustráciu účtov otca v peňažných ústavoch s uvedením obrátov a zostatkov za obdobie od 30.06.2020 – odo dňa posledného rozhodovania o výživnom v rámci rozvodu, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok, lebo súd za toto obdobie posudzuje zmenu pomerov. Uvedený návrh na doplnenie dokazovania súd prvej inštancie zamietol. Uspokojil sa s tvrdením otca o ním uvedených finančných ústavoch a o nevlastnení finančných prostriedkov, s jeho tvrdením o pohyboch získaných a vynaložených prostriedkov s odôvodnením, že neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, že by zavádzal. Súd nevidel preto dôvod vykonať dopyt na peňažné ústavy v Slovenskej republike a zisťovať pohyb finančných prostriedkov. Túto časť odôvodnenia považuje za nenáležitú, pretože súd má povinnosť zistiť skutočný stav veci a pokiaľ je predpoklad, že otcovi ostal obnos peňazí, ktorými disponoval, prípadne disponuje po rozvoze manželstva sám, bez možnosti nakladať s týmito finančnými prostriedkami matkou, je dôvodné toto zistiť z hľadiska posúdenia jeho majetkových pomerov a životnej úrovne. Z hľadiska majetkových pomerov otca nebolo preukázané, ako naložil a či nezískal finančné prostriedky aj z iných zdrojov, napr. z predaja vecí ako auta, ktoré vlastnil, či nezískal finančné produkty, ako naložil s finančnými prostriedkami za predaj domu, že vrátil ním tvrdenú pôžičku 25.000 Eur a kedy sa tak stalo, súd na uvedené otázky nedal odpoveď. Rovnako, prečo úhrada 25.000 Eur mala prednosť pred jej nákladmi, ktoré vyhodnotil ako účelové a opodstatnené. Suma 25.000 Eur nemôže byť považovaná za opodstatnený výdavok na úkor výživného. Zopakovala, že rodičia doposiaľ BSM po rozvoze manželstva nevyporiadali, preto nie je správna úvaha súdu prvej inštancie, že ak by takéto úspory otca jestvovali, boli by predmetom BSM. Rovnako nebolo preukázané nakladanie s finančnými prostriedkami otca. Ak súd uvádza, že otec nevlastní automobil, nemá nákladný

životný štýl, hobby, nechodí na dovolenky, už z tohto hľadiska sa nejaví opodstatnenosť neuvažovať o vyšších finančných úsporách otca pri ním dosahovanom príjme a zohľadnení potencionálneho príjmu. Rovnako nie je výsledkom dokazovania konštatácia súdu prvého stupňa o tom, že nebolo v konaní preukázané, že by sa otec vzdal výhodnejšieho zamestnania. Otec na pojednávaní uviedol, že pracovný pomer rozviazal dohodou a dôvody rozviazania pomeru v dohode uvedené neboli. Súd nepovažoval za potrebné vykonať dotaz na bývalého zamestnávateľa na dôvod rozviazania pracovného pomeru s odôvodnením, že nastúpil do výhodnejšieho zamestnania. Treba však posudzovať z hľadiska možnosti získania finančných prostriedkov celé obdobie od posledného rozhodovania. Ak súd tvorbu úspor otcom akceptuje, tak potom je namieste, aby tieto boli tvorené aj z príjmu, ktorý mohol dosiahnuť, ak by bol zamestnaný a nevzdal sa bezdôvodne výhodnejšieho zamestnania. Otec nenastúpil bezprostredne do výhodnejšieho zamestnania, ako uvádza súd, ale bol dlhodobo nezamestnaný, poberajúci podporu, čím sa jeho príjem značne znížil. Súd ani v tomto smere nevykonal dôkazy na príjem otca od posledného rozhodovania a ním vynakladané výdavky. Nezistil teda skutočný stav veci. K pomerom na strane matky uviedla, že osobná starostlivosť rodiča úplne vyvažuje peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. V prípade, ak dieťa žije s iným rodičom, čo je jej prípad, je možné považovať zo strany matky za naplnenú vyživovaciu povinnosť v časti aj poskytovaním ubytovania i výkonom starostlivosti o domácnosť, varenie, pranie, upratovanie, nákupy a podobne. Toto si nemôže zabezpečiť sama z dôvodu denného navštevovania strednej školy a prípravy do nej, maturity a následnej prípravy na prijímačky na vysokú školu. Matke len čiastočne pomáha. Matka jej uhrádza všetky potrebné náklady, ktoré neboli pokrývané výživným zo strany otca. Robí to aj napriek tomu, že jej príjem je oveľa nižší, a to dlhodobo ako príjem otca, je dlhodobo PN a invalidná. Trávi s ňou a so súrodencami voľný čas, venuje sa im, berie ich na nenákladné dovolenky. Nezakúpila si vlastné bývanie, ale z predaja domu v BSM si ponechala finančné prostriedky, aby zabezpečila svojim deťom takú úroveň, ako mali pred rozvodom rodičov, kedy otec hradil ich odôvodnené potreby. Ak súd prvej inštancie prijal záver, že majetkové pomery oboch rodičov sú po rozvode obdobné, s uvedeným nie je možné súhlasiť. Príjem otca je o 2,5x až 3x vyšší. Otec nemá priznanú invaliditu, zníženú schopnosť pracovať, tak ako má matka, ktorá bola od rozvodu manželstva dlhodobo PN a PN bola aj v čase rozhodovania súdu. Dlhodobo nemala takmer žiaden príjem, invalidný dôchodok jej bol vyplatený až v roku 2023, do získania peňazí z predaja domu živila deti a poskytovala im bývanie za pomoci známych a rodiny. Matka si nemohla dovoliť investovať získané prostriedky do kúpy nového bytu, pretože si ich musela ponechať, aby bola schopná hradiť výživu jej a jej súrodencov. Súd prvej inštancie rovnako umožnil nedoplatok vo výške 600 Eur splácať v splátkach po 30 Eur, pričom ona žiadala uhradiť túto sumu jednorazovo. Vychádzala z toho, že výživné má spotrebný charakter a poskytuje sa vopred. Výrok rozsudku o povolení splátok nespĺňa kritériá pre povolenie splátok, pretože súd pri jeho odôvodnení vychádzal len z mesiacov 11/2022, 12/2022 a 1/2023, čo je nenáležitá, nakoľko jeho priemerný predchádzajúci príjem z rozhodného obdobia a súčasný príjem je v priemere neporovnateľne vyšší. Na jednej strane súd stroho dôvodí pri stanovení splátok znížením príjmu otca, na druhej strane nepripustil ňou navrhovaný dôkaz na lustráciou účtov otca na zistenie jeho finančných pomerov, čím nenaplnil vyšetrovaciu povinnosť na zistenie skutkového stavu. Splátky dôvodí nižším príjmom za 3 mesiace počas PN, na druhej strane pripúšťa existenciu finančných prostriedkov vo forme akýchsi úspor, čo považuje za bežný štandard na preklenutie nepriaznivých období počas PN a pod. a uvedené predpokladá aj u otca. Dôvodí o poukazovaní výživného 600 Eur na deti počas obdobia, kedy údajne otec príjem zo závislej činnosti nedosahoval, no už bez náležitého prihliadnutia na príjem - dávky PN počas 3 mesiacov. Nedoplatok na výživnom za 6 mesiacov bude otec splácať takmer dva roky, čo nemôže byť považované za spravodlivé pri výške jeho príjmu tak z minulého, ako aj súčasného obdobia, ale aj pri náležitom zistení majetkových pomerov o otcových finančných prostriedkoch na účtoch. Vo vzťahu k výroku o trovách konania uviedla, že ak súd uviedol, že dôvodom na nepriznanie trov konania je skutočnosť, že bola prevažne neúspešná a uvedené nevyplýva ani z okolností prípadu, kedy nevyvinula racionálny prístup k navrhovanej dohode otca, súd prvej inštancie opomína, že dohoda otca znela na 330 Eur mesačne, čo je menej ako jej priznal súd, ale aj menej ako navrhoval otec vo vzťahu k jej mladším súrodencom. Súd neprihliadal na to, že v konaní vyšlo najavo, že otec nebol ochotný podieľať sa na zvýšení výživného v primeranej sume, hoc sám dosahuje slušný príjem v porovnaní s miestnou populáciou. Od posledného rozhodovania jej nezvýšil výživné a nehradil ani mimoriadne výdavky, hoc sa tak v konaní o rozvod manželstva zaviazal. Ak ho aj žiadala, uvedené odmietol, príkladom bola jej prosba prispieť 1/3 na vodičský preukaz. Na rozdiel od otca je študentkou, otec má slušný príjem, a preto nie je namieste aplikovať § 52 CMP. Bez súdneho sporu otec zvýšené výživné nehradil a vzhľadom na jej vek a skúsenosti bolo právne zastúpenie nevyhnutné. Vo vzťahu k výške výživného súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku síce uvádza správne právne ustanovenia, podľa jej názoru sa však neradi

pravidlami, ktoré z nich vyplývajú a aj napriek rozsiahlo citovanej rozhodovacej praxe súdov a judikatúry, túto nesprávne aplikuje na daný prípad. Prvostupňový súd skutočný stav nezistil dostatočne.

4. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Poukázal na to, že napriek tomu, že navrhovateľka je právne zastúpená, podané odvolanie nemá podľa jeho názoru splnenú zákonnú formu. Skutočnosti v podanom odvolaní sú vytrhnuté z kontextu, nie sú správne a už ani nie sú aktuálne vzhľadom na uskutočnené pojednávanie vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 30P/153/2022, kde svoj postoj zmenil a aj vysvetlil. Je pravdou, že vo vzťahu k podanému návrhu matkou vyslovil najskôr súhlas, nakoľko v tom čase si myslel, že na navrhovateľku už platí výživné nebude z dôvodu, že táto pôjde pracovať a je mu úplne odpadne vyživovacia povinnosť vo vzťahu k nej. Nakoľko však po podaní návrhu na zvýšenie výživného na maloleté deti obdržal návrh na zvýšenie výživného na navrhovateľku, s návrhom na zvýšenie výživného na maloleté deti v takom rozsahu, ako požaduje matka navrhovateľky nesúhlasí a svoj nesúhlas a dôvody vysvetlil na pojednávaní v uvedenej veci. Jeho obrana nie je vôbec účelová, naopak obrana navrhovateľky a jej matky je výsostne účelová, pretože nepodal návrh na zvýšenie výživného v rovnaký čas, ale s odstupom času, a to dokonca s takým odstupom, aby matka disponovala jeho vyjadrením vo veci zvýšenia výživného na maloleté deti a až následne prehovorila navrhovateľku, aby podala návrh na zvýšenie výživného na svoju osobu. Vo svojom odvolaní sa navrhovateľka snaží navodiť pocit, že on je osoba, ktorá sa vyhýba plateniu výživného na jej osobu, čo však nie je pravdou, pretože doposiaľ platil výživné riadne a bol ochotný platiť aj zvýšené výživné, nakoľko proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie nepodal odvolanie na rozdiel od nej. Z uvedeného je zrejmé, že sa nevyhýba plateniu výživného ani na navrhovateľku a ani na maloleté deti, avšak nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné v celkovej sume takmer 1.500 Eur zo svojej čistej mzdy 2.100 Eur. Pri takto ustálených pomeroch by mu totiž ostalo približne 600 Eur na uspokojenie jeho základných životných potrieb, čo je suma, ktorou by nedokázal pokryť ani nevyhnutné životné náklady. Navrhovateľka vo svojom odvolaní nesprávne uvádza matematický výpočet, pretože ak by uhrádzal sumu na výživné vo výške 1.500 Eur, navrhovateľka nesprávne vypočítala, že pri jeho čistej mzde 2.100 Eur a výživnom 1.500 Eur by mu ostalo 1.600 Eur, čo je suma o 1.000 Eur vyššia, ako by mu reálne ostalo. Nie je rovnako pravdou opakované tvrdenie navrhovateľky, že jeho majetková situácia je taká, aby mohol platiť výživné na všetky tri deti vo výške 1.500 Eur. Nie je možné a ani správne a zákonné, aby súd určil jeho vyživovaciu povinnosť nad mieru primeranú jeho majetkovej situácii. Podotkol, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti k navrhovateľke sa jeho príjem zvýšil o cca 37 %, preto zvýšenie výživného o 100 % nie je zvýšenie zohľadňujúce zmenu pomerov na jeho strane, ako sa to snaží nesprávne a nepravdivo navrhovateľka proklamovať v podanom odvolaní. Poukázal na to, že navrhovateľka je plnoletá, a preto jej argument, že sa s ňou nestretáva, nie je relevantným, nakoľko dospelá osoba sa sama rozhodne, či sa s niekým stretávať chce alebo nie a ona sa rozhodla, že sa s ním stretávať nechce. Rovnako, keďže je navrhovateľka dospelá, nemožno pri jej matke uvažovať a brať na zreteľ starostlivosť o navrhovateľku, ako sa to zákonne posudzuje pri maloletých deťoch. Matka v súvislosti so starostlivosťou o navrhovateľku nemá žiadne výrazné starosti, keďže obedy má navrhovateľka v škole a raňajky a večeru by si navrhovateľka mala vedieť pripraviť aj sama. Oprat' veci v práčke rovnako nie je starosť ako i nákup potravín a toto by mala navrhovateľka zvládnuť. Navrhovateľka ako dospelá osoba by naopak mala pomáhať svojej matke a nie byť odkázaná na jej starostlivosť. Absolútne neakceptovateľná a v rozpore so zákonom je aj argumentácia navrhovateľky, že by sa mal podieľať na jej všetkých výdavkoch, pretože zákon jednoznačne stanovuje, že na vyživovacej povinnosti vo vzťahu k deťom sa majú podieľať obaja rodičia. Aj matka navrhovateľky by sa mala podieľať na výdavkoch navrhovateľky, nakoľko aj ona je osoba zamestnaná s pravidelným príjmom, poberajúca okrem príjmu aj invalidný dôchodok a prídavky na deti, pričom celkový príjem matky okrem vyživovacích povinností činí sumu približne 1.000 Eur mesačne, čo nie je zanedbateľná suma. Navrhovateľka sa v celom odvolaní snaží prekrútiť skutkový stav a vykresľuje ho ako osobu, ktorá má nadštandardné majetkové pomery a asi žiadne výdavky, čo však nie je pravda. Jeho príjem sa od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti zvýšil o približne 37 %, na základe ktorej skutočnosti je relevantné zvýšenie výživného o 37 %, čo je na navrhovateľku suma 92 Eur, čo by odzrkadľovalo zmenu pomerov na jeho strane. V čase rozhodovania súdu v konaní 9P/153/2019 súd vychádzal z jeho čistého príjmu vo výške 1.500 Eur mesačne a mesačných nákladoch 400 – 500 Eur. Podotkol, že od poslednej úpravy sa navýšili jeho výdavky v súvislosti s infláciou a aktuálnou situáciou na trhu, a preto je potrebné vziať do úvahy predmetnú skutočnosť. Navyše nie je možné opomenúť, že bol v čase od 01.11.2020 do 31.10.2021 PN, a to z dôvodu, že ho vyporiadanie BSM psychicky vyčerpalo a najmä zle znášal to, že musel opustiť a predať dom, ktorý sám postavil. Napriek tomu sa zotavil, našiel si novú prácu, dokonca s vyšším príjmom, preto nie je možné hovoriť, že by sa vzdal výhodnejšieho

zamestnania. Matka navrhovateľky aktuálne dosahuje príjem omnoho vyšší ako v čase rozvodu, z toho dôvodu neobstojí ani argument o tom, že matka navrhovateľky nemá možnosť podieľať sa na jej výžive. Ak navrhovateľka uvádza skutočnosti ohľadom vyporiadania BSM, ktoré nemajú vplyv v tomto konaní, uviedol, že tak on ako aj matka navrhovateľky získali rovnakú sumu finančných prostriedkov, a teda mali rovnakú príležitosť nájsť si nové bývanie. On využil nadobudnuté finančné prostriedky na kúpu novej nehnuteľnosti a vyplatenie spoločného dlhu. Pokiaľ ide o usparené finančné prostriedky poukázal na to, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti doposiaľ si našetril zo svojho príjmu približne 3.000 Eur. Žiadne iné finančné prostriedky nemá. Na druhej strane matka má k dispozícii všetky finančné prostriedky, ktoré nadobudla pri predaji spoločnej nehnuteľnosti. Navrhovateľka zavádza aj ďalším vyjadrením, ktoré nemá relevanciu vo vzťahu k predmetnému konaniu, a to, že pri vystaňovaní rodinného domu, ktorý predali, si nemohla ona a jej matka vziať hnuťelné veci, pretože navrhovateľka aj s bratom ako aj svojou matkou sa vystaňovania zúčastnili a vzali si hnuťelné veci, ktoré chceli. Nie je pravdou, že matka nedisponovala spoločnými účtami, naopak, on nemal vedomosť a ani dispozíciu k účtom matky navrhovateľky, ktorá si svoje príjmy šetrila, a preto je to práve matka navrhovateľky, ktorá má s najväčšou pravdepodobnosťou našetrené finančné prostriedky. Rovnako neobstoja tvrdenia navrhovateľky, že matka nemohla investovať nadobudnuté peniaze za predaj rodinného domu do kúpy nového bývania, nakoľko matka navrhovateľky ako aj on mali rovnaké príležitosti, len tu je vidieť, akú životnú úroveň požaduje matka a akú on. Matka navrhovateľky má priznaný invalidný dôchodok pre psychické problémy, a preto nemá matka navrhovateľky obmedzený výkon aj fyzických prác. Matka navrhovateľky je tá, ktorá sa vzdáva výhodnejšieho zamestnania, nehľadá si inú prácu s vyšším príjmom, naopak táto chce, aby všetko platil on. Stotožnil sa s nevykonaným návrhom na doplnenie dokazovania zo strany navrhovateľky, nakoľko tieto neboli potrebné a hospodárne. Nie je v jeho majetkových pomeroch platiť vyššie výživné, ako určil súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, nakoľko je nevyhnutné zohľadniť aj ďalšie vyživovacie povinnosti, ktoré má ako aj prebiehajúce konanie vo veci maloletých detí, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené. V neposlednom rade je nevyhnutné zohľadniť aj jeho životné náklady. Stotožnil sa aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie ohľadom poskytnutia zaplataenia nedoplatku na výživnom v splátkach, nakoľko aj v tejto otázke súd zohľadnil jeho majetkové pomery a rovnako tak s rozhodovaním o trovách konania, o ktorých rozhodol súd v súlade s právnou úpravou. Argumentácia navrhovateľky nie je dôvodná, nakoľko sa nejedná o maloleté dieťa a neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

5. Navrhovateľka k vyjadreniu otca uviedla, že s tvrdeniami otca nesúhlasí. Ak otec uvádza, že jeho súhlas so zvýšením výživného na jej maloletých súrodencov bol podmienený skutočnosťou, že si myslel, že ona začne pracovať, je zrejme, že už z rozsudku zo dňa 21.02.2023 bolo konštatované, že dosahuje dobrý prospech a že aspiruje ďalej študovať na vysokej škole. Rovnako pokiaľ otec uvádza, že išlo o kalkul z jej a matkinej strany v otázke času podania návrhu na zvýšenie výživného, uviedla, že tento návrh podala vtedy, keď bol opodstatnený a dôvodný. Úvahy otca v tejto otázke sú len špekulácie. Je pravdou, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť plnil, ale nad rámec súdom určenej sumy jej neposkytoval žiadne prostriedky. Otec by si mal uvedomiť, že jej životné náklady narástli, a preto suma, ktorú požaduje, je nielen dôvodná, ale aj primeraná nielen jeho zárobkovým pomerom, ale hlavne aj v súvislosti s jeho majetkovými pomermi a možnosťami. Na majetkové pomery však nebolo vykonané dostatočné dokazovanie lustráciou účtov otca za obdobie od posledného rozhodovania o výživnom do vydania napadnutého rozsudku, teda súd ich nemal dostatočne preukázané. Argumentácia spôsobom, že by mu ostalo iba 600 Eur na uspokojenie jeho základných životných potrieb, kde by touto sumou nedokázal pokryť svoje nevyhnutné životné náklady, sa javí ako neopodstatnená. Zotrvala na tom, že jeho majetková a príjmová situácia je taká, že je v jeho možnostiach uhrádzať ňou požadované výživné. K argumentácii otca, že jeho príjem sa od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti zvýšil o cca 37 %, zatiaľ čo ona požaduje zvýšenie výživného až v rozsahu 100 %, uviedla, že takáto argumentácia je irelevantná pre určenie výšky výživného. Nie je možné určenie výšky výživného viazať pomerom na zvýšenie príjmu povinnej osoby, teda že výživné sa má zvýšiť len rovnakým pomerom, resp. percentom, ako sa zvýšil príjem povinnej osoby. Ani úvahy otca o jej sebestačnosti vo vzťahu k príprave raňajok a večere vo vzťahu k praniu si vecí a nákupu potravín, či pomoci matke a podobne, nemajú žiadny súvis s určením vyživovacej povinnosti ako takej. Keďže sa otec o ňu nezaujíma, nemôže mať ani prehľad o týchto veciach. Samozrejme, že matke pomáha v rámci bežných domácich prác, aj vzhľadom na vek, to však nemá dopad na vyživovaciu povinnosť zo strany otca, ktorý okrem zaplataenia výživného o ňu záujem neprejavuje a nijako jej nepomáha. To, že už je dospelá, neznamená, že nepotrebuje pomoc zo strany rodičov. Snaha dosiahnuť vysokoškolské štúdium nemôže byť na jej ujmu, o to viac, že na strednej škole dosahuje výborné výsledky a vysokoškolské vzdelanie nie je žiadnym rozmarom. Otec uvádza,

že všetky finančné prostriedky, ktoré z predaja mal, minul na nadobudnutie novej nehnuteľnosti a tiež na splatenie dlhu. Keby otec sám nepotreboval vysokú životnú úroveň, mohol si zabezpečiť aj lacnejšiu nehnuteľnosť a nie minúť všetky nadobudnuté peniaze a následne sa vyhovárať, že jeho majetkové pomery mu neumožňujú platiť zvýšené výživné. Tým pred vyživovacou povinnosťou uprednostnil svoju vlastnú životnú úroveň v požadovanom štandarde, a napriek tomu sám seba vykresľuje ako osobu, ktorej jej vlastný príjem sotva stačí na pokrytie svojich nevyhnutných životných nákladov. Otec dosahuje taký príjem, ktorý prevyšuje priemernú dosahovanú mzdu v našom hospodárstve, vlastní nehnuteľnosť, ktorú užíva sám, deti v nej netrávia žiaden čas, s dcérami sa nestýka a ani jeho syn u neho neprespáva, sporadicky ho vezme len do kina. Pokiaľ otec poukazuje na to, že matka nemá obmedzený výkon fyzických prác, poukázala na to, že matka pracuje, má zamestnanie v rámci svojich možností, príjmovovo adekvátne svojmu vzdelaniu. Okrem toho má matka zníženú schopnosť vykonávať prácu o 55 %, pretože bola uznaná invalidnou. Rovnako zotrvala na svojej argumentácii uvedenej v odvolaní vo vzťahu k povoleniu splácať dlžné výživné v splátkach.

6. Otec vo svojej odvolacej duplike uviedol, že skutočnosť, že navrhovateľka dosahuje v škole dobrý prospech sama osebe automaticky neznamená, že musí ísť na vysokú školu. Podotkol, že navrhovateľka sa mu nikdy nezverila, že by na vysokú školu chcela ísť. Tvrdenia navrhovateľky sú len polemické, subjektívne a snažia sa prekrútiť jeho objektívny postoj na účelový a taktický, pričom opak je pravdou. Pokiaľ navrhovateľka opätovne uvádza polemické, vykonštruované a absurdné úvahy o jeho údajnom majetku a jeho nadštandardných pomeroch, v konaní bolo vykonaným dokazovaním preukázaný jeho príjem, jeho majetkové pomery, preto ňou neustále deklarované tvrdenia o jeho údajnom majetku sú len účelové a navrhovateľka sa snaží zbytočne zahľcovať súd nevhodným a nie relevantným dokazovaním. Podotkol, že matka navrhovateľky poberá okrem invalidného dôchodku aj mzdu a matka má taktiež povinnosť podieľať sa na výdavkoch navrhovateľky. Pokiaľ navrhovateľka polemizuje a konštruje jeho údajný ďalší príjem, podotkol, že má jediný príjem, ktorý bol preukázaný v danom súdnom konaní, iný príjem nemá. Je to matka, ktorá „na čierne“ pracuje ako upratovačka. Navrhovateľka sa ďalej svojimi tvrdeniami snaží navodiť dojem, že potrebuje rodičov a opateru, ktorú však podotýka, že navrhovateľka má, avšak podporu a starostlivosť z jeho strany odmieta, čo napokon bolo konštatované aj na pojednávaní, že navrhovateľka nemá záujem sa s ním stretávať. Navrhovateľka je plnoletá osoba, ktorá nemá žiaden hendikep, nie je obmedzená na spôsobilosti a navyše je to múdra a inteligentná osoba, preto pri určovaní výživného faktor osobnej starostlivosti nie je vôbec relevantný. Matka navrhovateľky má dva príjmy a pracuje aj „na čierne“, pričom táto sa mu chce akoby pomstiť a robí to cez deti, čo nie je morálne. Je pravdou, že si zakúpil 2-izbový byt, avšak podľa neho nejde o nejaký nadštandard, ako sa to snaží navrhovateľka vykresliť, pričom však splatenie dlhov zo spoločného manželstva už navrhovateľka nevzala do úvahy. 2-izbový byt nepredstavuje žiadny nadštandard, naopak nájom rodinného domu je nadštandard. Jeho vyjadrenie k invalidite matky navrhovateľky je relevantné, nakoľko matka navrhovateľky nemá invaliditu pre fyzické ochorenie, ale duševné, na základe ktorého môže fyzicky pracovať, a teda si nájsť inú prácu, kde zarobí viac ako v práci, kde pracuje, ale to by matka navrhovateľky musela prejaviť záujem pracovať, na čo nie je zrejme zvyknutá.

7. Vo svojom následnom vyjadrení navrhovateľka uviedla, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa absolvovala prijímacie pohovory na VŠ. Následne bola prijatá na vysokoškolské štúdium na Univerzitu Tomáša Baťu v Zlíne. Zápis na vysokú školu bol 13.07.2023. Podarilo sa jej dostať internát, ktorý musela prevziať dňa 05.09.2023, inak by jej pridelenie internátu zaniklo. V rovnaký deň uhradila platbu za internát za mesiac 9/2023 vo výške 4.080 Kč. Vyučovací semester začal dňa 18.09.2023. Náklady na cestovné hromadnou dopravou by predstavovali sumu cca 60-70 Eur tam a späť. Škola neposkytuje možnosť ISIC karty. Podstatné je ale to, že cesta by jej trvala cez 5 hodín, pretože neexistuje žiadny priamy spoj, preto sa do školy presúva starým 20-ročným autom, ktoré má k dispozícii od svojho známeho. Presun jej tak trvá 2 hodiny a náklady sú nižšie, pričom na cestu vynakladá 30-35 Eur tam a späť. Podľa harmonogramu vyučovacieho procesu môže chodiť domov každý týždeň, už v piatok má voľno a voľné dni môže stráviť v domácom prostredí. Ostatné náklady súvisiace so štúdiom zatiaľ nevie špecifikovať, čo sa týka bežných nákladov - strava, ošatenie, voľnočasové aktivity, tieto sú porovnateľné s tými, ktoré súd zistil v rámci prvostupňového rozhodovania. Dňa 02.05.2023 si urobila kurz sprievodcu, za ktorý vynaložila sumu 50 Eur, tento poplatok jej hradila matka. Pokiaľ ide o finančné prostriedky, s ktorými otec disponoval, resp. disponuje, tieto v konaní nevedela konkretizovať, ani nevedela označiť všetky peňažné ústavy a za týmto účelom navrhovala vykonať lustráciu všetkých účtov otca v peňažných ústavoch za obdobie od 30.06.2020 odo dňa posledného rozhodovania o výživnom v rámci rozvodu rodičov s uvedením obrátov a zostatkov v tomto období za účelom posúdenia majetkových pomerov otca a dôvodnosti nakladania

s týmito finančnými prostriedkami vo väzbe na určenie výšky výživného. Jej uvedený predpoklad o existencii rôznych účtov otca sa naplnil, otec disponoval s finančnými prostriedkami na rôznych účtoch po rozvode manželstva, t.j. po 6/2020, čo súdu zatajil a keby súd lustráciu vykonal, uvedené by zistil. Ide o účty, o ktorých vie na základe konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 30P/153/2022. Jedná sa o účty M. N.O. pobočka zahraničnej banky 2x po 11.000 Eur, čo sú termínované vklady, M. 3.347,11 Eur k 01.09.2022, M. P. Q. 3.154,54 Eur k 6/2020. Z výpisu z účtu za mesiac 7/2022 predložený v konaní 30P/153/2022 je zrejmé napríklad, že otec si previedol na tento účet dňa 16.05.2022 zo sporiaceho účtu sumu 500 Eur, 14.06.2022 zo sporiaceho účtu sumu 5.600 Eur, 23.06.2022 zo sporiaceho účtu sumu 1.000 Eur, 17.12.2022 zo sporiaceho účtu sumu 500 Eur. Dňa 10.07.2022 otec uhradil časť kúpnej ceny bytu vo výške 167.000 Eur, ktorý si kúpil po tom, čo s jej matkou predal rodinný dom nadobudnutý počas trvania manželstva a každý z nich obdržal sumu 190.000 Eur. V ten istý deň dňa 10.07. zriadil zo zostatku obdržanej predajnej sumy a ďalších finančných prostriedkov, ktoré vlastnil, dva termínované vklady po 11.000 Eur. Z výpisu z účtu za mesiac 9/2022 je nepochybné, že oba termínované účty zrušil a svojmu bratovi spolu s ďalšími finančnými prostriedkami na sporiacom účte poukázal dňa 17.09.2022 sumu 25.000 Eur ako údajné splatenie pôžičky a úrokov. Bolo to po tom, čo podala návrh na zvýšenie výživného ona a následne aj jej matka na oboch súrodencov. Účelovosť prevodu sumy 25.000 Eur ako údajné vrátenie pôžičky bratovi možno vyhodnotiť ako účelové. Ďalej poukázala na to, že príjmy otca sú vyššie, ako z ktorých vychádzal súd, teda zo sumy 2.100 Eur v čistom, napríklad v mesiaci 2/2023 dosiahol sumu 2.722,52 Eur netto + 172,50 Eur stravné, v priemere od zamestnávateľa otec dosiahol príjem 2.505,97 Eur. Čo sa týka príjmu otca od jeho zamestnávateľa, otcovi v júni 2023 a v júli 2023 boli vyplatené nižšie sumy, resp. v mesiaci júl mu nebolo vyplatené nič, nakoľko v čase od 05.06.2023 do 31.07.2023 otec čerpal neplatené voľno. Bol na liečení v Kováčovej v termíne od 22.06.2023 do 20.07.2023. Na takto znížený príjem nemožno podľa jej názoru prihliadať, nakoľko pri absolvovaní kúpeľnej liečby je nárok na vystavenie pracovnej neschopnosti a počas pracovnej neschopnosti subjekt poberá nemocenské dávky. Zvyšné obdobie neplateného voľna mimo kúpeľnej liečby je podľa nej taktiež nedôvodné a otec sa v tomto vzdal príjmu. Otec rovnako zatajil súdu ďalšie príjmy, dňa 10.07.2022 - 41,85 Eur úrok z vkladu, 15.08.2022 - 324 Eur od M. F. za byt, 14.09.2022 - 264 Eur od M. F. za byt, 10.11.2022 - 264 Eur od M. F. za byt a 01.12.2022 - 282,80 Eur od M. F. za byt.

8. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie plnoletého dieťaťa bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania plnoletého dieťaťa podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti sa návrhom na začatie konania podaným na súde prvej inštancie dňa 02.09.2022 domáhala počnúc dňom podania návrhu zvýšenia vyživovacej povinnosti otca zo sumy 250 Eur mesačne na sumu 500 Eur mesačne. Vyživovacia povinnosť otca bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 9P/153/2019 zo dňa 04.05.2020 (nie ako to uvádza súd prvej inštancie vo výroku I. dňa 04.05.2022, poznámka odvolacieho súdu). Svoj návrh plnoleté dieťa odôvodnilo zmenou pomerov spočívajúcou zvýšením jeho nákladov s pribúdajúcim vekom a zvýšením cien na jeho základných potrieb na jednej strane, ako aj zmenou pomerov na strane osoby povinnej z vyživovacej povinnosti, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku zmeny bývania a majetkových pomerov.

10. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom

odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolani (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu CSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovisk pod č. R 5/1969). Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samej osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných huteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

11. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmikoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete § 62 ods. 5 veta druhá zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečovaním primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

12. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelejšej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 zákona o rodine). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne

dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovací povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966).

13. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu zákona o rodine v § 78 (rovnako procesný predpis - § 121 CMP) ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchyľil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi *clausula rebus sic stantibus* (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky *res iudicata* na základe preukázanej zmeny pomerov dôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Ustanovenie § 78 ods. 1 zákona o rodine umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená), ako aj vo vzťahu k dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciu povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nielen rozhodnutím súdu.

14. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru, že tak na strane osoby oprávnenej na výživné ako aj u osoby povinnej platiť výživné došlo k zásadnej zmene pomerov. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku však dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nedôsledne zaoberal posudzovaním zmeny pomerov na strane nielen osoby oprávnenej na výživné, ale aj jej rodičov (rozumej neaplikujúc správne vyššie popísané zásady determinujúce jednak určenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, ako aj posudzovania zmeny pomerov podľa § 78 zákona o rodine nevyhnutnej pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom).

15. Vo vzťahu k osobe oprávnenej na výživné sa okresný súd, podľa odvolacieho súdu, nedôsledne zaoberal vyhodnocovaním zmeny pomerov na strane osoby oprávnenej na výživné od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca s aktuálnymi pomermi plnoletého dieťaťa. Súd prvej inštancie síce ustálil výšku výdavkov plnoletého dieťaťa na sume 753,74 Eur mesačne, ale následne nevyhodnotil zmenu vo výške jednotlivých opodstatnených výdavkov osoby oprávnenej na výživné oproti stavu, kedy bolo naposledy určené výživné rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 9P/153/2019 zo dňa 04.05.2020. V konkrétnostiach, aktuálne opodstatnené výdavky plnoletého dieťaťa okresný súd ustálil nasledovne: školné 55 Eur mesačne, ktoré ale neplatí; cestové 15 Eur mesačne; zdravotná starostlivosť 15 Eur mesačne, strava v školskej jedálni 34 Eur mesačne zvýšenej na 43 Eur; strava doma 150 Eur mesačne; komunálny odpad 2,30 Eur mesačne; oblečenie 60 Eur mesačne; hygienické potreby 40 Eur mesačne; mobil 7 Eur mesačne; úrazové poistenie 2,03 Eur mesačne; voľnočasové aktivity 40 Eur mesačne; jazyková škola 33 Eur ročne; stužková 33,33 Eur mesačne; výlety v škole 5 Eur mesačne, ostatné výdavky v škole 100 Eur ročne; konverzácie v anglickom jazyku 40 Eur mesačne; doučovanie 10 Eur týždenne; posilňovňa cca 27 Eur mesačne; kozmetické ošetrovanie 25 Eur mesačne. V odseku 29 okresný súd uvádza výdavky plnoletého dieťaťa v čase posledného rozhodovania súdu – školné 55

Eur; ďalšie výdavky v škole asi 30 Eur, cestovné do školy žiadne; výdavky na zdravotnú starostlivosť 5 Eur v súvislosti s chronickým ochorením a v súvislosti s bežnými ochoreniami asi 10 Eur; strava v škole 25 Eur; strava doma 100 Eur; oblečenie 50 Eur; hygienické potreby 30 Eur; mobil 7 Eur; úrazové poistenie 24,40 Eur ročne; voľnočasové aktivity 30 Eur, celkovo asi 300 Eur mesačne (odsek 29 rozsudku okresného súdu). Odvolací súd nespochybňuje, že v nákladoch oprávnenej osoby došlo k podstatnej zmene okolností, avšak pre nedôsledný postup okresného súdu, ktorý túto zmenu nevyhodnotil, nie je možné v odvolacom konaní podrobiť odvolaciemu prieskumu vyhodnotenie vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie v tejto otázke a ani záver okresného súdu o adekvátnosti zvýšenia výživného na plnoleté dieťa práve na sumu 350 Eur mesačne.

16. Ak osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti poukazovala na návrh dohody otca vo vzťahu k jej maloletým súrodencom v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 30P/153/2022, v rámci ktorej sa otec mal zaviazat' na platenie výživného na maloletú sestru navrhovateľky výživným vo výške 500 eur a na maloletého brata navrhovateľky výživným vo výške 400 eur mesačne, odvolací súd uvádza, že určenie výšky výživného na dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, nezameniteľných s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Odvolací súd nie je oprávnený vyhodnocovať adekvátnosť navrhovanej rodičovskej dohody a ani prípadného súdneho rozhodnutia účastníkov, ktorí nie sú účastníkmi tohto konkrétneho konania. Ak však mala navrhovateľka v úmysle poukázať na iniciatívu otca platiť vyššie výživné na maloletých súrodencov ako voči jej osobe, otec v rámci odvolacieho konania vo svojom vyjadrení uviedol, čo ho viedlo k predmetnej dohode o výške vyživovacej povinnosti s matkou k maloletým deťom (teda domnienka o zániku vyživovacej povinnosti k plnoletej). Vyhodnocovanie zmeny pomerov ako aj postoj otca je predmetom konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 30P/153/2022. Vo vzťahu k plnoletému dieťaťu je pre súd prvej inštancie, rovnako ako aj pre odvolací súd podstatná existencia ďalších vyživovacích povinností otca a jej výška určená súdnym rozhodnutím, kedy s týmito skutočnosťami súd prvej inštancie pracoval správne. Ak by ale aj, hypoteticky, bola určená na mladších súrodencov odvolateľky vyššia výška výživného súdnym rozhodnutím ako voči jej osobe, nie je to dôvodom na rezignáciu konajúceho súdu na diferencovaný postup. V opačnom prípade by totiž rozhodnutie vo veci iných účastníkov konania znamenalo určenie striktnej (v danom prípade dolnej) hranice výživného v tomto konaní bez ohľadu na výsledky vykonaného dokazovania, čo je neprípustné. Nad rámec odvolací súd zvyrazňuje, že v danom konaní ide o zvýšenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča a nezmenený počet vyživovacích povinností nie je novou okolnosťou.

17. Pokiaľ ide o posudzovanie (vyhodnotenie) zmeny pomerov na strane otca, teda zmeny v jeho v možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch, ku ktorej došlo oproti času poslednej úpravy jeho vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, súd prvej inštancie skonštatoval v odseku 48 svojho rozhodnutia, že otec, ak nie je chorý a práceneschopný, dosahuje príjem cca vo výške 2 100 Eur mesačne, jeho príjem je 2,5 krát až 3 krát vyšší ako príjem matky. Súd prvej inštancie uvedené konštatoval bez toho, aby vyhodnotil dôkladne základnú podmienku zmeny posledného rozhodnutia súdu, ktorou je riadne ustálenie priemerného čistého mesačného príjmu otca (6 - 12 mesiacov od podania návrhu) a následne nevyhodnotil jeho zmenu. V konkrétnostiach, súd prvej inštancie sa uspokojil s preukázaním príjmu otca od jeho aktuálneho zamestnávateľa spoločnosti ERNI (Slovakia) s.r.o. (čl. 55-57 spisu okresného súdu, 110 spisu okresného súdu) za obdobie od júna 2022 - januára 2023, pričom mal skúmať jeho príjem minimálne od marca 2022, keďže návrh na zvýšenie výživného bol podaný na začiatku septembra 2022. Ak okresný súd ustálil príjem otca bez mesiacov jeho práceneschopnosti, svoj postup bližšie neodôvodnil, následne nešpecifikoval mesiace, ktoré zohľadnil pri výpočte priemerného mesačného zárobku otca a rovnako neodôvodnil, ako sa dopracoval k svojmu záveru o priemernom mesačnom príjme otca vo výške 2 100 Eur. Súd prvej inštancie zároveň žiadnym spôsobom neskúmal a nevysporiadal sa s otázkami v akej miere došlo/nedošlo u otca k zvýšeniu/zníženiu výdavkov spojených s uspokojovaním jeho životných potrieb, čo bez najmenších pochybností determinuje jeho schopnosti a možnosti prispievať na výživu plnoletého dieťaťa. Odvolací súd dáva za pravdu odvolacej námietke osoby oprávnenej na výživné, že okresný súd nedôsledne postupoval pri zisťovaní zmeny v majetkových pomeroch otca pokiaľ konštatoval, že majetkové pomery rodičov sú po rozvoze obdobné a svoje tvrdenie žiadnym spôsobom bližšie nerozviezol.

18. Pokiaľ ide o prezentované úspory na účtoch otca, odvolací súd sa stotožňuje s odvolacími argumentmi navrhovateľky, kedy súd prvej inštancie absolútne rezignoval na preukázanie zmeny v majetkových pomeroch otca a uspokojil sa iba s jeho tvrdeniami. K tomuto postupu je potrebné zdôrazniť,

že pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti môže súd vychádzať z osobných, majetkových a zárobkových pomerov povinného rodiča, pričom v konaní o zvýšenie výživného je súd oprávnený a povinný skúmať len zmenu pomerov, ku ktorej malo dôjsť od posledného rozhodnutia súdu o výške vyživovacej povinnosti. Je pravdivé tvrdenie okresného súdu, že v prípade povinného ide o osobu, ktorá má príjem vyšší ako je priemerný mesačný zárobok v národnom hospodárstve, avšak nie je možné prijať následne jeho záver, že otec pravdepodobne z týchto príjmov naakumuloval úspory, ktoré popisuje súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Je pravdou, že zmenu úspor osoby povinnej platiť výživné môže súd hodnotiť od vydania posledného rozhodnutia a skúmať len na základe toho, či išlo o finančné prostriedky získané mimo rozsahu príjmu povinného, avšak okresný súd na skúmanie tejto otázky absolútne rezignoval. Pokiaľ boli úspory vytvorené len v dôsledku zárobkových možností povinnej osoby, ktoré boli inak už vzaté na zreteľ pri stanovení výšky výživného, ich aktuálna výška nemôže byť relevantná. Pokiaľ si zo zvyšných finančných prostriedkov, ktoré mu ostávajú, ušetrí istú sumu, uvedené neznamena zmenu pomerov tak, ako to má na mysli § 78 ods. 1 zákona o rodine. Avšak záver o zmene pomerov môže okresný súd vyhodnotiť až po zistení ich výšky a titulu ich nadobudnutia, preto záver okresného súdu o zmene majetkových pomerov odvolací súd vyhodnotil ako predčasný.

19. Ak okresný súd nevykonal lustráciu osobných účtoch otca s uvedením obrátov a zostatkov, odvolací súd sa na jednej strane stotožňuje s tvrdením okresného súdu, že konanie o určenie vyživovacej povinnosti nie je inkvizíčným konaním, na druhej strane uvádza, že vychádzajúc z článku 6 základných princípov CMP, v spojitosti s § 35 a § 36 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav vecí, pričom postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania a je povinný na účely zistenia skutočného stavu vecí vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí (tzv. vyšetrovací princíp, ktorý je v mimosporovom procese úzko spätý s princípom oficiality a princípom materiálnej pravdy, ktoré súvisia s objemom a kvalitou zistených skutočností právne relevantných pre meritórne rozhodnutie). I keď zákon nerezignuje v mimosporových konaniach na procesnú aktivitu účastníkov konania, zodpovednosť za zistenie skutočného stavu vecí je bremenom súdu, keďže vylučuje, resp. obmedzuje využitie procesnej zodpovednosti účastníkov konania za výsledok konania, teda ho možno identifikovať ako „potlačenie subjektívneho dôkazného bremena“. Ako vyplýva z uznesenia ÚS SR z 24. apríla 2003 sp. zn. IV. ÚS 78/03 všeobecný súd je povinný a oprávnený v nesporových konaniach vykonávať dôkazy nielen v rozsahu svojej zákonnej kompetencie, ale aj v rozsahu ústavnej zodpovednosti za zistenie skutkového stavu, ktoré dôkazy nemôžu závisieť od vôle účastníkov konania. I keď má súd povinnosť zistiť skutočný stav vecí, toto nie je možné dosiahnuť bez súčinnosti účastníkov konania, a preto zákon aj v týchto veciach trvá na naplnení základných procesných povinností (povinnosti tvrdenia právne relevantných skutočností a dôkazná povinnosť). Zistený skutkový stav v intenciách § 35 CMP už naďalej nie je potrebné overovať vykonaním ďalších dôkazov. Toto by bolo aj v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, ak by súd ďalej zisťoval to, čo bolo preukázané predloženými dôkazmi. Pokiaľ účastník v takomto type konania namietla, že skutočný stav bol iný, je povinný aspoň relevantne skutkový stav predloženými dôkazmi spochybníť, pričom toto nemôže ponechať na povinnosť súdu podľa § 35 CMP.

20. Okresný súd založil svoje tvrdenie o nadbytočnosti zisťovania príjmov otca cez lustráciu jeho účtov v bankách na vyjadreniach otca - označil peňažné ústavy, v ktorých má vedené bankové účty, objasnil pohyby získaných a vynaložených finančných prostriedkov, avšak odvolací súd sa s jeho procesným postupom nestotožnil. Pokiaľ odvolateľka namietla, že z hľadiska majetkových pomerov otca nebolo preukázané, ako naložil a či nezískal finančné prostriedky aj z iných zdrojov, napr. z predaja vecí ako auta, ktoré vlastnil, či nezískal finančné produkty, ako naložil s finančnými prostriedkami za predaj domu, že vrátil ním tvrdenú pôžičku 25.000 Eur, uvedené otázky sú z hľadiska rozhodovania o zvýšení výživného čiastočne relevantné. Pokiaľ ide o predaj nehnuteľnosti, ktorá bola v BSM oboch rodičov navrhovateľky, v rámci vykonaného dokazovania vyplynulo, že kúpna cena za nehnuteľnosť bola rozdelená medzi oboch jej rodičov 1:1. Na peniaze, ktoré boli otcovi (rovnako ako aj matke) vyplatené ako podiel z predaja nehnuteľnosti v bezpodielovom vlastníctve manželov, rodičov, nie je možné prihliadnuť ako na prírastok majetku. Nejedná sa totiž o majetkový prírastok, ale finančný ekvivalent za majetok, ktorý rodičia nadobudli počas trvania manželstva a ktorého vlastníkom boli v čase posledného rozhodovania súdu o určení vyživovacej povinnosti k odvolateľke. Rovnako bez právneho významu je aj skutočnosť, že otec následne finančné prostriedky investoval do kúpy novej nehnuteľnosti a splatenia pôžičky vo výške 25 000 Eur, ak táto existovala v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca k navrhovateľke, pretože tak došlo len k transformácii jeho majetku, nie k zvýšeniu/zníženiu jeho hodnoty. Na druhej strane nevykonaním dôkazu navrhovaného odvolateľkou na

lustráciu účtov otca, kde súd prvej inštancie mohol otca vyzvať na dobrovoľné predloženie týchto výpisov, robí jeho záver vo vzťahu k finančným prostriedkom otca vo forme úspor predčasným, pretože nie je možné uzavrieť v akej výške a na základe akého právneho titulu vznikli od posledného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti. Argumentáciu o dôslednom preukázaní všetkých príjmov otca jeho vyhlásením vyvracia aj otcom v konaní predložený výpis z jeho osobného účtu v M. N., pobočka zahraničnej banky za obdobie od 01.09.2022-30.09.2022 (čl. 36 spisu okresného súdu), z ktorej vyplýva príjem z položky označenej ako M. F. byt 10/2022 v sume 264 Eur ako aj z ďalších výpisoch otca predložených navrhovateľkou v odvolacom konaní.

21. Z rozsudku okresného súdu je ďalej zrejmé, že súd prvej inštancie zameral svoje dokazovanie na zisťovanie odôvodnených potrieb plnoletého dieťaťa na jednej strane a možnosti a schopnosti otca na strane druhej, kedy podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie dospel k záveru o výške vyživovacej povinnosti odporcu k navrhovateľke bez toho, aby sa dôsledne riadil spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Z obsahu predloženého spisu je rovnako zrejmé, že okresný súd sa vo vzťahu k rodičom navrhovateľky obmedzil, resp. zameral len na skúmanie pomerov otca navrhovateľky (odporcu), aj to nie dôsledne, no vyhodnotením majetkových pomerov druhého rodiča – matky sa zaoberal minimálne, resp. svoje dokazovanie ukončil v štádiu čiastočného zastabilizovania príjmu matky v odseku 48 svojho rozhodnutia, rovnako bez následného vyhodnotenia jeho zmeny. Len dôsledné skúmanie majetkových pomerov oboch rodičov navrhovateľky t.j. označeného odporcu (otca, ale aj matky) v súlade so všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, môže viesť k spravodlivému rozhodnutiu súdu o návrhu navrhovateľky na zvýšenie vyživovacej povinnosti voči jej otcovi, ktoré je predmetom tohto konania.

22. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

24. Zhrnúc uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol bez toho, aby sa riadil vyššie spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, t. j. komplexne preskúmal zmenu pomerov, a to nie len na strane plnoletého dieťaťa, ale aj na strane oboch rodičov. V danom prípade podľa odvolacieho súdu došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, teda, že súd prvej inštancie nevyhodnotením vyššie ozrejmenej skutočnosti odvolacím súdom privodil nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorá sa premietla do predčasnosti prijatých právnych a skutkových záverov. V tejto súvislosti tiež neúplne a nesprávne zistil skutočný stav veci, čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 62 ods. 1 CMP. V dôsledku tohto potom odvolací súd už bez ďalšieho podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

26. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

27. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní, a to i v rozsahu vyššie uvedených skutočností odvolacím súdom v tomto rozhodnutí, komplexne objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov a oprávnenej osoby a to aj kontexte nových skutočností, ktoré vyšli najavo v priebehu odvolacieho konania (nástup oprávnenej osoby na vysokú školu). Na podklade tohto potom dôsledne zhodnotí a kvantifikuje zmenu pomerov, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre zmenu ostatného

rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti otca. Dokazovanie vykoná v rozsahu potrebnom pre svoje rozhodnutie v súlade s jeho povinnosťou podľa § 35 a § 36 CMP. Na podklade riadne zisteného skutočného stavu potom vec teda opätovne právne posúdi, vysporiada sa s argumentáciou účastníkov (produkovanou aj v odvolacom konaní) a nanovo rozhodne, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). V zmysle § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP v ďalšom súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

28. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.